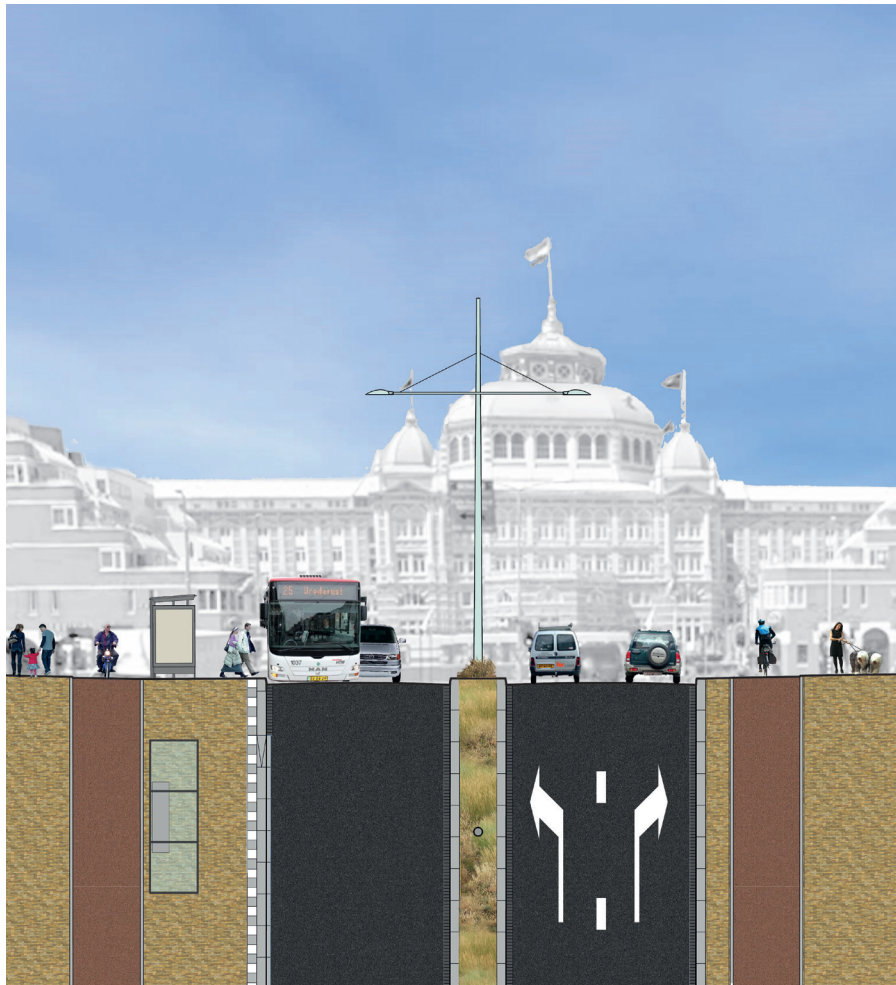

HANDBOEK OPENBARE RUIMTE SCHEVENINGEN BAD

Den Haag

Colofon

Handboek Openbare Ruimte Scheveningen

December 2015

Opdrachtgever: DSO-PmDH
Projectnr.: 95019240
Project Atelier: Arjen Koene
Eit Hasker
Robin Volman
Linda van Os
Jeffrey Jansen
Jeroen Hutten
Menno de Jonge
Frank den Boer
Siske van Hoof
Klaas Hilverda

Ingenieursbureau Den Haag
Postbus 12600
2500 DJ Den Haag
T: 070 353 66 77
F: 070 353 67 12
E: ingenieursbureau@denhaag.nl

1 INLEIDING / OPGAVE

2 HOFSTADKWALITEIT SCHEVENINGEN EN DE KUST GEZOND

3 BESTRATINGSMATERIALEN

- 3.1 KLINKERS
- 3.2 ASFALT
- 3.3 TROTTOIRBANDEN

4 STRAATMEUBILAIR

- 4.1 SCHEVENINGSE AFVALZUIL
- 4.2 ANTI PARKEERPAAL
- 4.3 VERHOOGDE BAND
- 4.4 VAN ALFFBANK
- 4.5 BETONNEN ZITRAND
- 4.6 BOOMROOSTER
- 4.7 FIETSENBEUGEL RVS
- 4.8 HEKWERKEN

5 VERLICHTING

- 5.1 PAAL 1913
- 5.2 BOULEVARDMAST
- 5.3 COMBI MAST
- 5.4 HANGENDE VERLICHTING
- 5.5 VERLICHTING HOOFDWEGEN

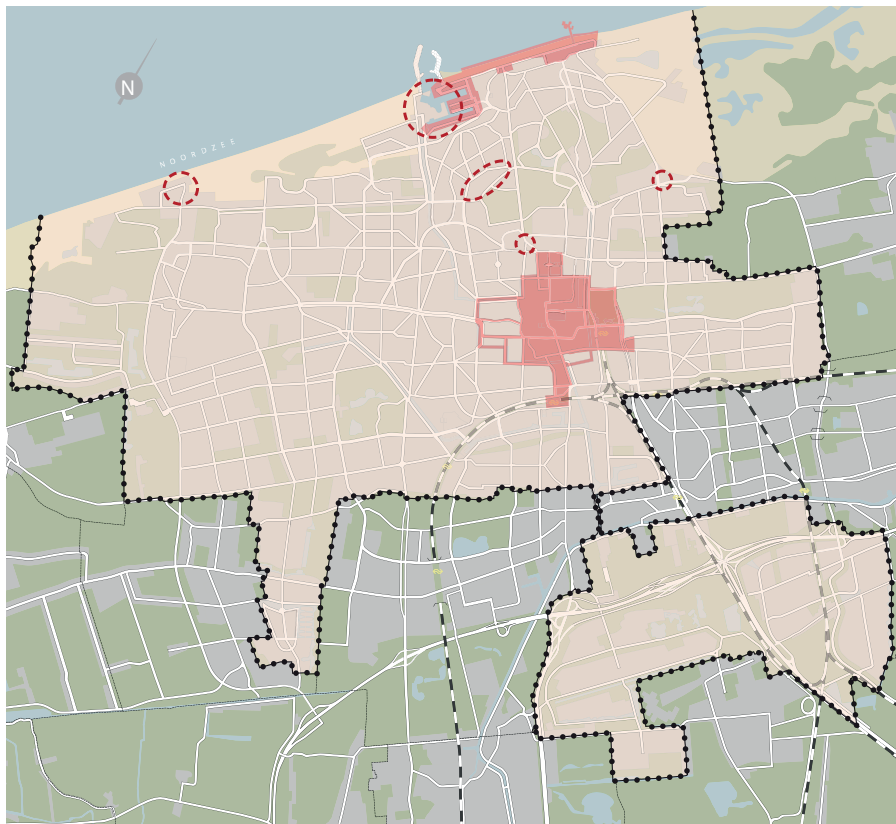
6 STANDAARDPROFIELEN

- 6.1 BOULEVARD
- 6.2 DOORSTEKEN
- 6.3 ONTVANGSTRUIMTE
- 6.4 TOEGANGEN
- 6.5 ERFTOEGANGSWEGEN

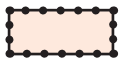
7 GROEN

- 7.1 BOMEN
- 7.2 HEESTERS
- 7.3 GRASSEN
- 7.4 VASTE PLANTEN & BOLLEN

8 KLEUREN

bron: Kadernota Openbare Ruimte Den Haag 2012

Residentie Kwaliteit

Hofstad Kwaliteit

nieuw aangewezen Hofstad Kwaliteit

1 INLEIDING EN OPGAVE

De Kadernota Openbare Ruimte schetst twee kwaliteitsstandaards voor de openbare ruimte in Den Haag: Residentie Kwaliteit en Hofstad Kwaliteit. Afhankelijk van de functies in een gebied en de cultuurhistorische waarde geldt een bepaalde kwaliteitsstandaard. Een kwaliteitsstandaard bevat richtlijnen voor het ontwerp, de keuze van materialen en wegprofielen en tevens voor het bijbehorend onderhoudsniveau.

Residentie Kwaliteit

Geldt in beginsel voor alle woon- en werkgebieden. Hiermee creëert Den Haag in de hele stad een herkenbare en duurzame ruimtelijke kwaliteit. De ontwerpen kenmerken zich door dienstbaarheid (vorm volgt functie), ingetogenheid en tijdloosheid (geen trendy design).

Hofstad Kwaliteit

Geldt voor speciaal daarvoor aangewezen gebieden zoals de Binnenstad en Scheveningen Kuststrook. Dit zijn de meest intensief gebruikte en drukst bezochte delen van de stad. De gebieden met Hofstad Kwaliteit zijn vooral ingericht als voetgangersgebieden. De openbare ruimte moet aan hoge kwaliteitseisen voldoen. Voor de binnenstad is de deze ambitie vertaald in materialen en details, gebaseerd op De Kern Gezond.

Opgave voor Scheveningen

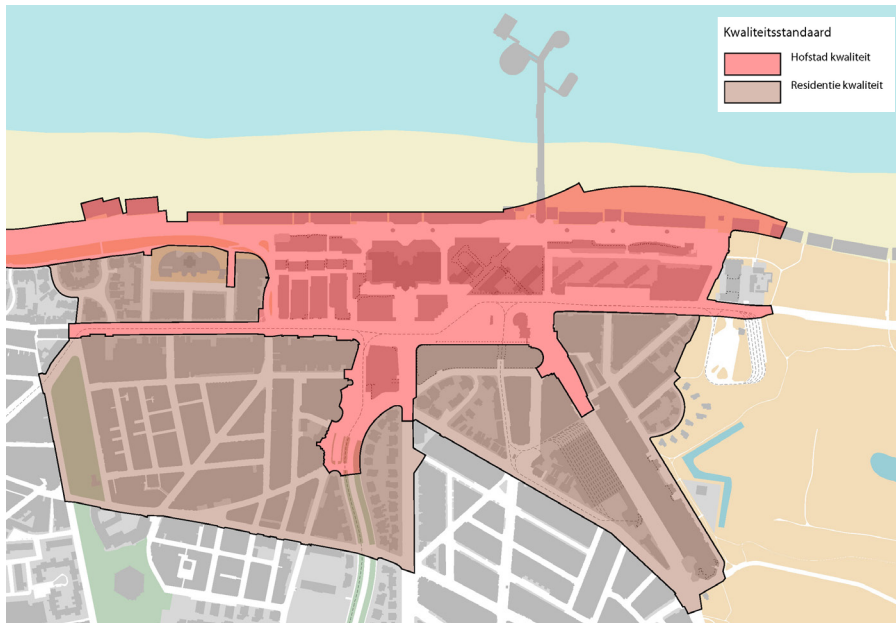
Voor de concrete en eenduidige materialisering van de buitenruimte in Scheveningen Bad bieden de kadernota Openbare Ruimte en de bestaande Handboeken onvoldoende houvast. Het is niet wenselijk de materialen en details van de binnenstad één op één toe te passen op Scheveningen. Om bestaande en toekomstige initiatieven op een positieve manier te laten bijdragen aan de doelstellingen en ambities van Scheveningen Bad is de Hofstad Kwaliteit van Scheveningen hier verder uitgewerkt. Het Handboek Openbare Ruimte Scheveningen Bad dient als aanvulling op de reeds vastgestelde stedelijke handboeken. Zaken die daarin reeds zijn vastgelegd, en ook van toepassing zijn in Scheveningen Bad, worden hier dan ook niet nog eens opgenomen.

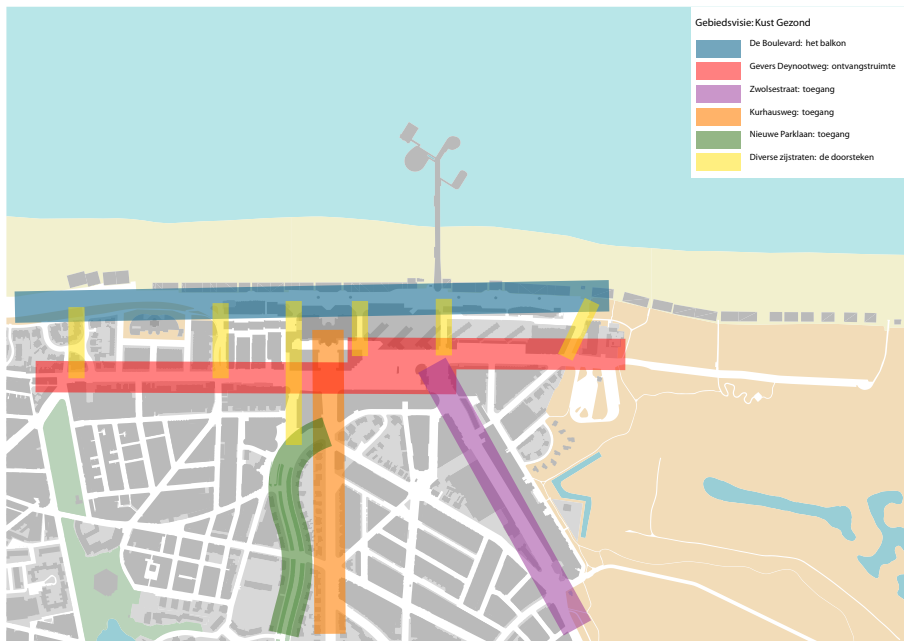
2 HOFSTADKWALITEIT SCHEVENINGEN

De kuststrook van Scheveningen is in de Kadernota benoemd als gebied waar Hofstad Kwaliteit van toepassing is. Dit gebied beslaat zowel Scheveningen Haven als Scheveningen Bad, met de Boulevard als verbindend element.

Scheveningen Bad en Scheveningen Haven kennen grote onderlinge verschillen in sfeer en gebruik, maar ook grote verschillen in de bestaande materialisering van de openbare ruimte. Daarom is er voor gekozen om niet één Handboek voor heel Scheveningen te maken, maar Bad en Haven elk apart te benoemen. Dit handboek geeft alleen de uitwerking voor Scheveningen Bad weer.

De zuidelijke Boulevard, naar het ontwerp van Manuel de Solà-Morales, heeft in kleur- en materiaalgebruik de toon gezet voor Scheveningen Bad. Toch betekent dat niet dat alle elementen van dit deel van de Boulevard één op één overgenomen worden in de rest van de Scheveningen Bad. Sommige onderdelen, zoals banken, bijzondere lichtmasten of landmarks, zijn te beschouwen als maatwerk, en lenen zich niet voor toepassing als standaard. Het Handboek voor Scheveningen Bad legt vooral de standaard vast. Op bijzondere plekken is altijd nog ruimte voor maatwerk waarmee van deze standaard wordt afgeweken.

DE KUST GEZOND

Onderdeel van de opgave van De Kust Gezond is dat de buitenruimte een aansprekende en samenhangende inrichting krijgt, passend bij de bijzondere identiteit van de Scheveningse badplaats. In het gebied van De Kust Gezond zijn de volgende verschillende sfeergebieden te onderscheiden:

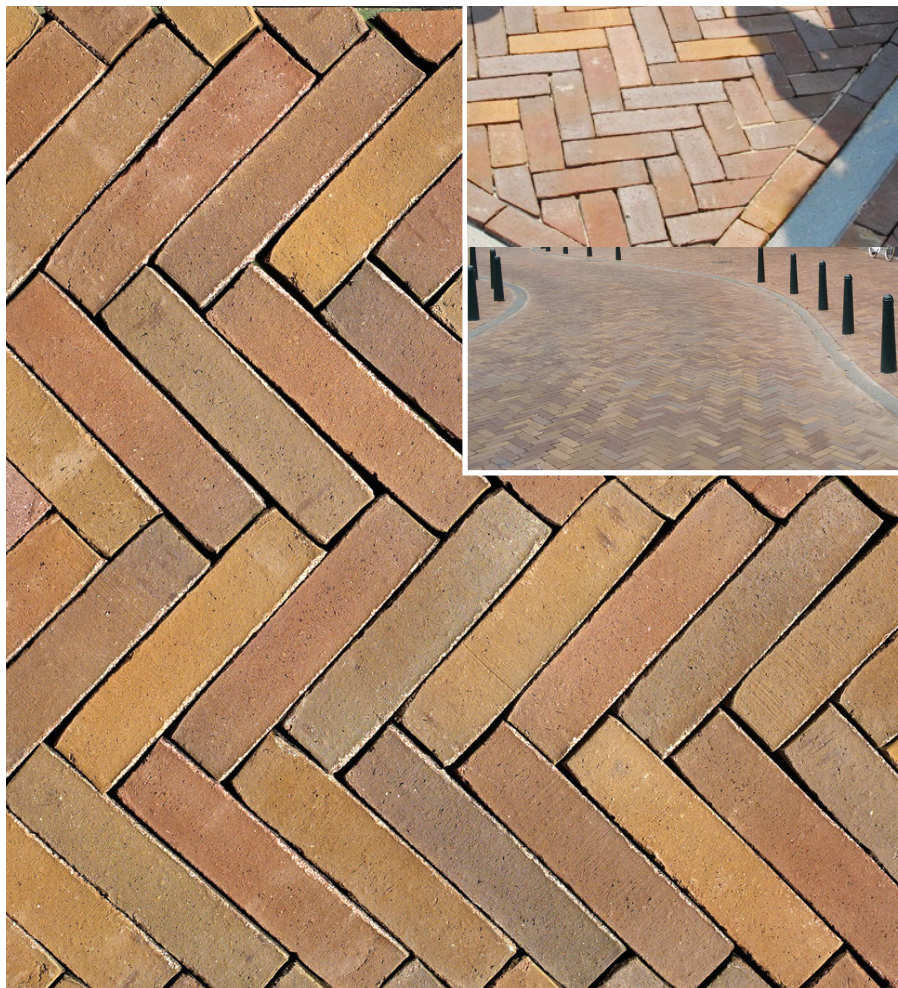
- De boulevard van Scheveningen kan worden beschouwd als 'het balkon' van Bad, met een prachtig uitzicht op zee;
- De Gevers Deynootweg en het Palaceplein vormen 'de ontvangstruimte' van Bad;
- De verschillende doorgangen Seinpostduin, Scheveningse slag, Bezaansmast, Palacestraat en Zeekant, vormen de verbinding tussen 'de ontvangstruimte' en 'het balkon'.
- De Zwolsestraat, de Badhuis/Kurhausweg en de Nieuwe Parklaan vormen 'de toegangen' tot Bad.

Deze sfeergebieden vormen de basis bij de verdere uitwerking van de openbare ruimte. Ze geven aan waar samenhang of juist verschillen in het ontwerp wenselijk zijn.

Smart City Scheveningen

Slimme oplossingen van interne en externe smart city initiatieven worden waar mogelijk geïmplementeerd in Scheveningen. De vormgeving sluit hierbij aan op het handboek openbare ruimte. Tegelijkertijd worden er voorzieningen getroffen om toekomstige smart city toepassingen mogelijk te maken.

In Scheveningen wordt data- en energievoorziening voor huidige en toekomstige slimme toepassingen geïntegreerd in de herinrichting van de openbare ruimte. Hierbij wordt voortgebouwd op de kabeltunnel-voorziening aanwezig in de Morales-boulevard.

3 BESTRATINGSMATERIALEN

3.1 KLINKERS

Omschrijving

Net als in de binnenstad vormen straatbakstenen het basismateriaal voor de verharding van Scheveningen Bad. Alleen de kleurstelling wijkt af van die van de binnenstad.

Door gebruik te maken van gebakken klinkers in dikformaat en brede trottoir banden als basismateriaal voor de verhardingen zijn de wegebouwdetails voor de Hofstadgebieden één op één toepasbaar in Scheveningen, met als enige aanpassing kleur en type van de materialen. De detailtekeningen zelf blijven ongewijzigd.

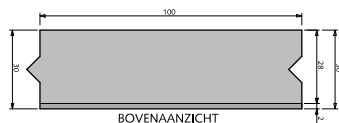
Kleur en uitvoering

Een gemeleerde geel-roodbruine straatklinker in waalformaat of dikformaat (voetgangergebieden). Voor rijbanen wordt een meer donkere melange van klinkers (dikformaat) gebruikt, in verband met vervuiling en spoorvorming. De lichtere kleur in vergelijking met de binnenstad past beter in het totale kleurenpalet van Scheveningen.

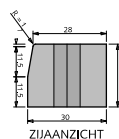
De kleur nuances zorgen voor een meer levendig beeld en verdragen vervuiling goed.

Toepassing

Waalformaat wordt toegepast in het trottoir. In voetgangergebieden waar regelmatig geladen en gelost wordt, wordt dikformaat toegepast. De meer donkere melange wordt alleen in rijbanen (30 km) toegepast.

①

3.2 BREDE TROTTOIRBANDEN

Omschrijving

Trottoirband 28/30 x 24 x 100 cm.

Kleur en uitvoering

ongekleurd (grijs) beton, hoogovencement met kleurstelling gelijkwaardig aan portlandcement. Inclusief bijpassende bochtstukken, hoekstukken en inritblokken.

Ook bijpassende trottoirkolk.

Toepassing en plaatsing

Standaard band als opsluiting van de rijbaan, zowel bij 50 km als 30 km wegen.

Bijzonderheden

Deze brede band wijkt alleen in kleur af van de banden die in de binnenstad worden gebruikt. De wegebouwdetails zijn dan ook hetzelfde als in de binnenstad.

3.3 SCHELPEASFALT

Omschrijving

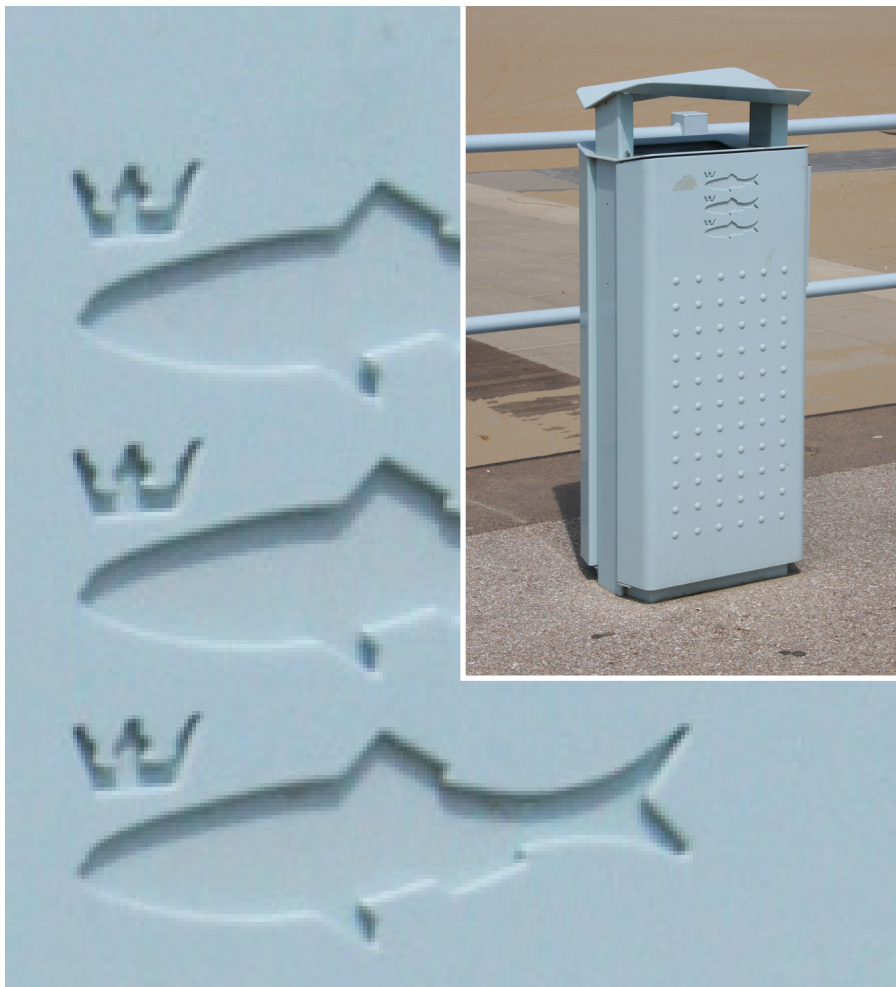
Speciaal voor Scheveningen ontwikkeld mengsel van lichte bitumen en schelpen.

Kleur en uitvoering

Zandkleurig, geschuurd.

Toepassing en plaatsing

Voor de boulevard (voetangersgebieden). Niet gebruiken bij zeer druk bereden gebieden (rijbanen 50 km, ter plaatse van een pollerinstallatie of VRI).

4 STRAATMEUBILAIR

4.1 SCHEVENINGSE AFVALZUIL

Omschrijving

De Scheveningse afvalzuil heeft een inhoud van 100 liter.

Kleur en uitvoering

De standaarduitvoering van de Scheveningse afvalzuil is sendzimir verzinkt NEN 1275 en gepoe-dercoat in de kleur lichtblauw, NCS S 0510-R90B. De staander is voorzien van dezelfde kleur. Alleen op de Boulevard, langs de strandmuur, wordt een afwijkende tint gebruikt: NCS S 1020-B.

Toepassing en plaatsing

Naast de looproute, bij voorkeur tegen de gevel. Op strategische en herkenbare plaatsen, geschikt voor parken en pleinen.

De minimale afstand tot banken is enkele meters in verband met stankoverlast.

In winkelgebieden tegen de gevel plaatsen.

In lijn met overige objecten plaatsen indien deze niet tegen de gevel staan.

Zie standaarddetail HST 01.

Bijzonderheden

De Scheveningse afvalzuil is een variant op de in 2010 in nauw overleg met de milieubeheerders ontwikkelde Haagse afvalzuil.

De zuil is voorzien van een logo met het dorpswapen van Scheveningen, drie haringen met kroontjes. De betonnen sokkel zit 0.16m onder maaiveld, waardoor de bestrating onder de bak continu doorloopt. In het kader van Smart City Scheveningen wordt gekeken naar de mogelijkheid om de afvalzuilen met een sensor uit te rusten, waardoor de leging afgestemd kan worden op het daadwerkelijke gebruik (vol-signalering).

4.2 ANTI-PARKEERPAAL type DKG

Omschrijving

Anti-parkeerpaal DKG, 'De Kust Gezond', gebaseerd op de Anti-parkeerpaal zoals die is toegepast in de Haagse binnenstad en de Hofstad Kwaliteitsgebieden.

Kleur en uitvoering

Een conische paal met een afwerking van NCS S 0510-R90B, een licht blauwe kleur.

Toepassing en plaatsing

Plaatsing 0.75 m hoogte boven maaiveld.
Zie standaarddetail HST 04.

Bijzonderheden

Bij een uitneembare paal is er het ERS-vergrendelingsstelsel met een driehoeksleutel die bediend kan worden door de hulpdiensten.

4.3 VERHOOGDE BAND

Omschrijving

Hoge trottoirband 26/30 x 26 x 100 cm.

Kleur en uitvoering

Ongekleurd (grijs) beton, hoogovencement met kleurstelling gelijkwaardig aan portlandcement.

Toepassing en plaatsing

Verkeersgeleiding en anti-parkeermaatregel.

Op plaatsen waar een anti-parkeermaatregel noodzakelijk is en waar palen het beeld ontstoren, zoals bij een brede middenberm. Niet direct langs fietsroutes toepassen.

Zie standaarddetail HMA 01/nr 5.

Bijzonderheden

Stelt bijzondere eisen aan straatprofiel. Weinig hulpstukken beschikbaar. (Nog) geen bijpassende trottoirkolk beschikbaar.

4.4 VAN ALFFBANK

Omschrijving

De standaardbank in de openbare ruimte in Den Haag en dus ook in Scheveningen is de Van Alffbank. De bank heeft een zitting en rugleuning van houten latten. Het onderstel bestaat uit een verzinkt en gebogen, stalen T-profiel.

Kleur en uitvoering

Het onderstel wordt thermisch verzinkt NEN 1275 en gepoedercoat in de kleur zwart RAL 9011. De latten zijn van Cumaru-hout (FSC). De kleur van de latten is in Scheveningen altijd eiken gelakt. De bank kent twee verschillende uitvoeringen: de enkele en de dubbele (geschakelde) vorm. De lengte van de bank is altijd 3.00m¹.

Toepassing en plaatsing

De Van Alffbank is de standaardbank voor parken en pleinen in Den Haag. De bank wordt gefundeerd op twee betonplaten onder het onderstel. Bevestiging middels draadeinden. De betonplaten bevinden zich onder de bestrating. In serie geplaatst bedraagt de tussenafstand tussen de banken 0.30 m. Afvalbakken moeten op directe loopafstand van enkele meters bereikbaar zijn en mogen dus niet direct aansluitend bij de bank geplaatst worden in verband met stankoverlast. Zie standaarddetail HST 06.

Bijzonderheden

De banken worden geproduceerd door de Haeghe Groep in Den Haag.

4.5 BETONNEN ZITRAND

Omschrijving

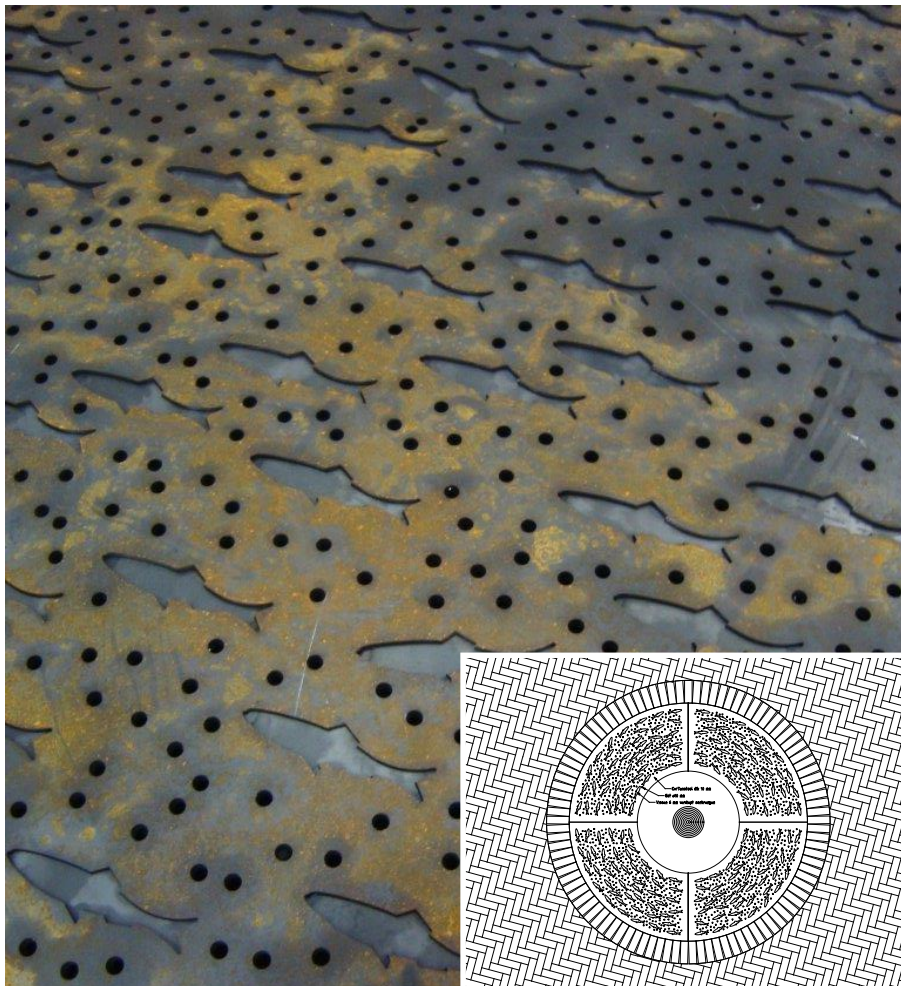
De standaard betonnen zitrand in Scheveningen is een 80 cm brede afgerond betonelement op zithoogte (45 cm). Het betonelement heeft geen rugleuning, en kent naast rechte elementen een aantal inwendige en uitwendige bochtelementen, zodat ook geboden vormen kunnen worden gemaakt.

Kleur en uitvoering

Het zitelement is uitgevoerd in ongekleurd lichtgrijs beton. Naast een standaard recht element zijn er 3 bocht-elementen (2 uitwendig en 1 inwendig) beschikbaar

Toepassing en plaatsing

De zitrand wordt in Scheveningen gebruikt als aanvulling op de andere, meer comfortabele banken, en vormt tevens een stevige, robuuste begrenzing van groene plantvakken, die past bij de wijdte en schaal van de badplaats. Afvalbakken moeten op directe loopafstand van enkele meters bereikbaar zijn en mogen dus niet direct aansluitend bij de bank geplaatst worden in verband met stankoverlast. Zie standaarddetail HST 05.

4.6 BOOMROOSTER Cortenstaal

Omschrijving

Geperforeerd, cortenstalen rooster rondom de boomspiegel bestaande uit vier delen.

Kleur en uitvoering

De platen vormen samen een cirkel, met een diameter van 2100 mm. In het midden van het rooster zit een uitsparing met een diameter van 900mm. De ronde perforaties hebben een diameter van 10 mm, het patroon van vissen is 6mm verdiept aangebracht.

Toepassing en plaatsing

Toepassen waar loopruimte nodig is.

De platen worden gesteld op een betonnen opsluitband 10x20cm.

Zie standaarddetail HBO 04.

Bijzonderheden

Dit boomrooster wijkt af van de in de binnenstad gebruikte versie door de ronde vorm en de toevoeging van het patroon van vissen (haringen) in schoolverband.

4.7 FIETSENBEUGEL RVS

Omschrijving

De standaard fietsenbeugel in Den Haag is het zogenaamde 'nietje', bestaande uit een rvs buis met een diameter van 50mm.

De breedte is 0.50m en de hoogte bovengronds is 0.80m.

Kleur en uitvoering

Geborsteld RVS blank (AISI 316).

Toepassing en plaatsing

Daar waar een beperkte stalling van fietsen in de openbare ruimte wordt verlangd. Beugel zodanig plaatsen dat een te stallen fiets van ca 2.00 m geen hinder voor passanten of overige weggebruikers oplevert. Beugels bij voorkeur haaks op de gevel plaatsen. Afstand tussen de beugels 1.00 m. Plaatsing altijd in serie van minimaal 3 stuks. Zie standaarddetail HST 03.

Bijzonderheden

Wijkt niet af van de binnenstad.

4.8 HEKWERK

Omschrijving

Hekwerk opgebouwd uit kokerprofielen (80x40x5 mm), 1.00m hoog met of zonder tussenregels (ø 30 mm).

Kleur en uitvoering

NCS S 0510-R90B, een licht blauwe kleur.

Toepassing en plaatsing

Standaard hekwerk ter bescherming van beplantingsvakken (zonder tussenregels) of als valbeveiliging bij hoogteverschillen (met tussenregels). Toepasbaar langs de boulevard, op pleinen en bij speelplaatsen.

Bijzonderheden

Kleine bochtstralen als gebogen elementen uitvoeren.

5 VERLICHTING

De visie op de verlichting zal nader worden uitgewerkt in een gedetailleerd verlichtingsplan. In dit handboek worden alleen de hoofdlijnen en de toe te passen standaardmasten en armaturen benoemd. Aanvullende sfeerverlichting, het aanlichten van gebouwen en incidentele bijzondere verlichting zijn niet opgenomen in dit handboek, maar zullen deel uitmaken van het Verlichtingsplan De Kust Gezond.

Verlichtingsschema De Kust Gezond

Type verlichting

- Conische trammast (Combi mast) met standaardarmatuur
- Conische mast met standaardarmatuur
- ▣ Hangende verlichting
- ▲ Boulevard mast
- ⊕ Boulevard rijbaanverlichting
- H Historische verlichting (Paal 1913)
- ★ Special

Steergebieden De Kust Gezond

- Toegang: Nieuwe Parklaan
- Toegang: Badhuisweg
- Toegang: Zwolesestraat
- Ontvangstruimte: Gevers Deynootweg
- Doorsteken: Diverse zijstraten
- Balkon: De Boulevard

5.1 PAAL 1913

Omschrijving

De Paal 1913 is gemaakt van gietijzer en heeft een barokke vormgeving.

De mast is voorzien van een decoratief armatuur. In tegenstelling tot de Haagse Mast wordt alleen het 'ronde' armatuur toegepast.

Kleur en uitvoering

Rijk geornamenteerde, gietijzeren palen.

De standaardkleur is zwartgroen, RAL 6012. De armatuur heeft dezelfde kleur als de mast en is geschikt voor een compacte fluorescentielamp (PLL) 24W-36W, keramische metaalhalogeenlamp (CPO) 45W-70W of inductielamp (QL) 55W.

Toepassing en plaatsing

Alleen in de directe omgeving van het Kurhaus.

Bijzonderheden

Verlichting ontworpen als decoratief element in de openbare ruimte in dagsituatie. De lichttechnische eigenschappen van deze armaturen zijn matig. De verlichtingseisen bepalen het ontwerp.

5.2 BOULEVARDMAST

Omschrijving

Bijzondere mast langs de Boulevard, voorzien van een groot aantal LED-modules. Is al toegepast in het zuidelijk deel van de Boulevard.

Kleur en uitvoering

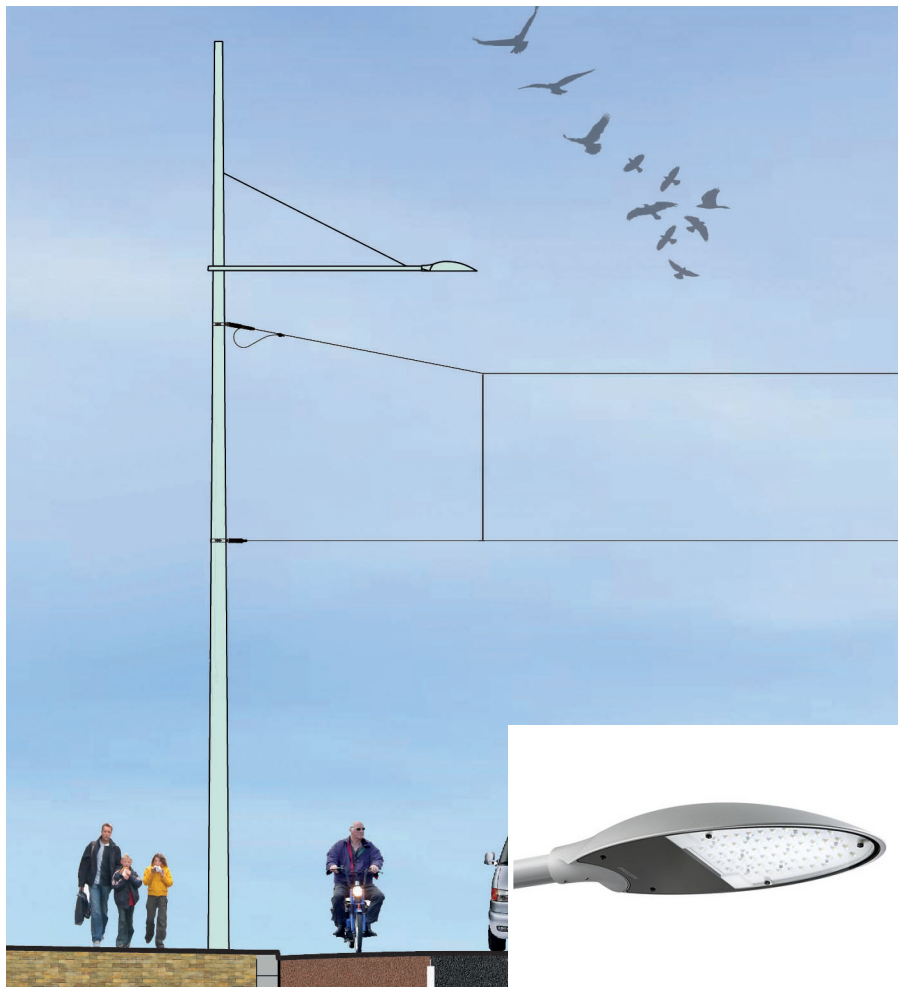
NCS S 0515-B, een licht blauwe kleur. LED

Toepassing en plaatsing

Alleen langs de Boulevard, van Noordelijk Havenhoofd tot Zwarte Pad, als een doorgaande lijn langs de strandmuur.

Bijzonderheden

Verlichting ontworpen als decoratief element in de openbare ruimte in dagsituatie. De licht-technische eigenschappen van deze armaturen zijn goed, en bovendien aan te passen. De verlichting is op afstand dimbaar.

5.3 COMBI MAST

Omschrijving

Een combinatie van HTM bovenleidingsmast en verlichtingsmast voor de belangrijkste ontvangsruimte in Scheveningen Bad, de Gevers Deynootweg. Daarnaast biedt de mast ook ruimte voor banieren of LED schermen.

Kleur en uitvoering

De conische masten worden op maat voor dit profiel gemaakt. De kleurstelling is NCS S 0510-R90B, een licht blauwe kleur. De armaturen zijn voorzien van LED verlichting.

Toepassing en plaatsing

Dit type wordt alleen toegepast op de Gevers Deynootweg. Vrijwel alle masten langs deze weg zijn combinatiemasten. Het strakke, moderne armatuur met ovaal vorm komt wel op andere plekken voor.

Bijzonderheden

Verlichting ontworpen als decoratief element in de openbare ruimte, in combinatie met goede lichttechnische eigenschappen. Door verschillende functies aan één mast te combineren kan het aantal objecten beperkt worden. De banieren / schermen zijn te zien als een optie, die terughoudend zal worden toegepast.

5.4 HANGENDE VERLICHTING

Omschrijving

Aan stalen kabel opgehangen eenvoudig rond hangarmatuur (type Thorn).

Kleur en uitvoering

De kleurstelling is NCS S 0510-R90B, een licht blauwe kleur. De armaturen zijn voorzien van LED verlichting.

De wijze van ophanging is afhankelijk van de breedte van de straat. Bij enkele draad zal er een doorhang zijn die kan oplopen tot 90 cm.

Bij toepassing van brede straten kan er een boven- en onderdraad worden toegepast, waardoor er geen doorhang plaatsvindt.

Toepassing en plaatsing

Voorgeschreven voor de doorsteken in het gebied De Kust Gezond.

Bijzonderheden

Verlichting ontworpen om een obstakelvrije openbare ruimte te creëren. Lichttechnische eigenschappen zijn goed. De kabels zijn aan gevels bevestigd. Dit vereist een grondige voorbereiding waarmee in een vroeg stadium moet worden gestart. Op locaties waar montage aan gevels onmogelijk is worden afspanmasten toegepast. Deze masten moeten zwaarder zijn uitgevoerd dan de standaard lichtmasten.

5.5 VERLICHTING HOOFDWEGEN

Omschrijving

Hoge, conische masten met enkele of dubbele uithouder en voorzien van functionele armaturen.

Kleur en uitvoering

Conische stalen masten van 6 tot en met 11 meter, altijd met uitlegger van 15°-5°. Alle conische lichtmasten van verzinkt staal NEN 1275. Kleur NCS S 0510-R90B, een licht blauwe kleur. De moderne armaturen zijn voorzien van LED verlichting.

Toepassing en plaatsing

In middenligging masten met dubbele uitlegger. In zijligging enkele masten alternerend of in portaalopstelling. De gebogen mast komt alleen langs de Nieuwe Boulevard (Strandweg en Scheveningse slag) voor. Op alle andere lokaties is de mast recht.

Bijzonderheden

Verlichting ontworpen op verkeersveiligheid en een terughoudende neutrale vormgeving.

Indicatief profiel

6 STANDAARDPROFIELEN

De hier getoonde profielen zijn indicatief, en bedoeld om de sfeer en de samenhang tussen de verschillende materialen en objecten weer te geven. De exacte indeling en bijbehorende maatvoeringen worden niet in dit handboek vastgelegd, maar komen aan de orde bij de ontwerpen voor de verschillende deelgebieden.

6.1 BOULEVARD

Omschrijving

De Boulevard is het belangrijkste voetgangersgebied van Scheveningen Bad. In sfeer, materialisering en detaillering sluit de Boulevard aan bij de recent ingerichte Nieuwe Boulevard naar het ontwerp van Morales.

De basis voor de bestrating bestaat uit schelpenasfalt. Gevelzones en bijzondere plekken kunnen worden gemarkeerd met andere materialen. Vanwege de ligging direct aan het strand wordt voor de afwatering zoveel mogelijk gebruikt gemaakt van directe afwatering op het strand of waterdoorlatende bestrating, geen hemelwaterriool.

De basisverlichting is van het type Boulevardmast, geplaatst langs de strandmuur. De afvalbakken zijn van het type Scheveningse afvalzuil.

De winkelstraten zijn autoluw en hebben een regime met pollers. De bevoorrading voor de winkels en horeca is tijdens venstertijden van 5.00 tot 11.30 uur 's ochtends.

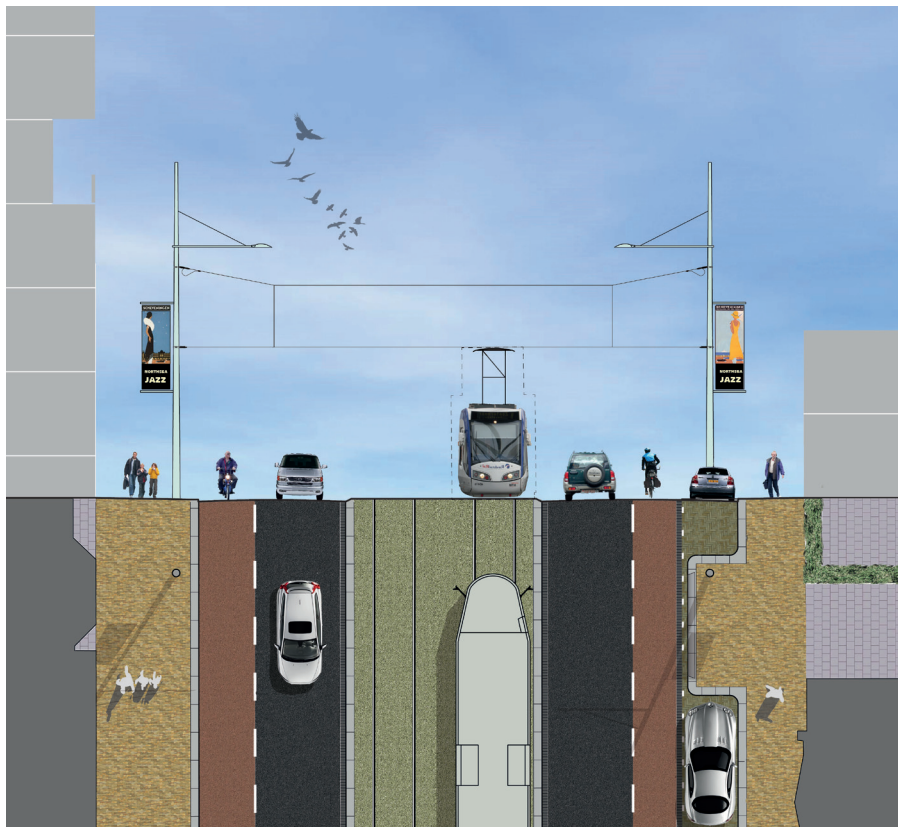
Indicatief profiel

6.2 DOORSTEKEN

Omschrijving

De doorsteiken hebben een profiel wat geheel uit gebakken klinkers in dikformaat in elleboogverband bestaat.

Het is voetgangersgebied waar beperkt autoverkeer (laden & lossen) is toegestaan. Het profiel is door afwateringsgoten verdeeld in een middenzone en twee gevelzones. Door de smalle profielen is er hangende verlichting van het type Thorn, die bevestigd wordt aan de gevels.

Indicatief profiel

6.3 ONTVANGSTRUIMTE

Omschrijving

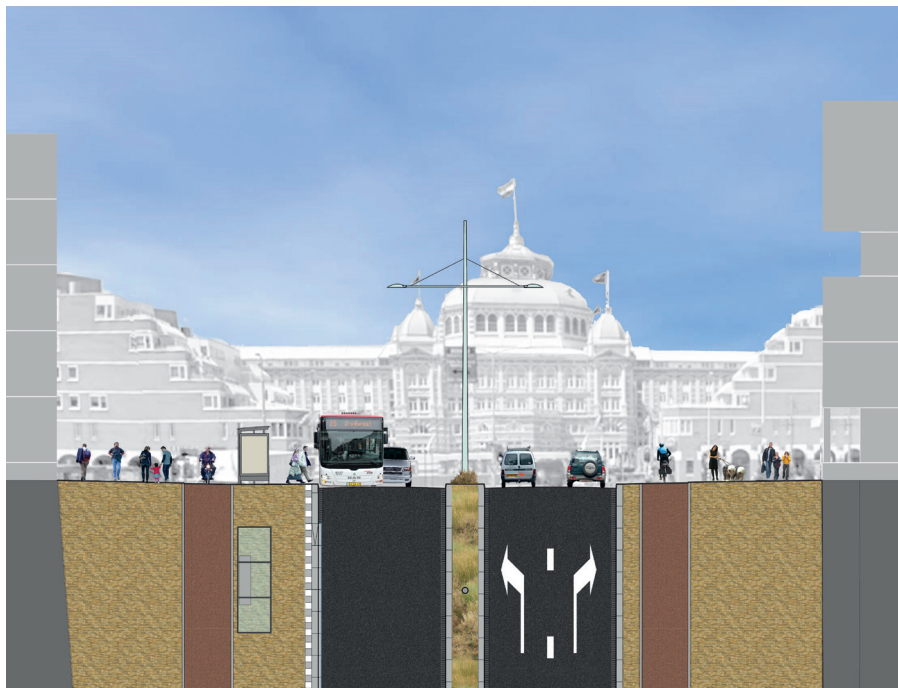
De 'ontvangstruimte' van Scheveningen Bad is een drukke verkeersader, waarbij veel verschillende verkeersdeelnemers de ruimte moeten delen. Omdat veel bezoekers hier in Scheveningen Bad aankomen, en zo hun eerste indruk van de Badplaats opdoen, vraagt de ruimtelijke kwaliteit van dit profiel extra aandacht.

De rijbanen van deze relatief brede straten (50 km/uur-regime) zijn uitgevoerd in zwart asfalt. De fietspaden bestaan uit rood asfalt (RAL 2009, oxide-rood).

De trambanen liggen meestal in asfalt met een afwijkende kleur of toplaag, maar kunnen ook in gras worden uitgevoerd in het geval dat deze niet door lijnbussen of hulpdiensten hoeven te worden gebruikt.

De parkeervakken bestaan uit gebakken dikformaatklinkers, gestraat in elleboogverband. De trottoirs bestaan uit gebakken waalformaat-klinkers, gestraat in halfsteensverband. De trottoirband is 30cm breed. De banden hebben verschillende hulpstukken en toevoegingen zoals een schuine band, inritblokken, verlaagde en verhoogde banden.

De verlichting is zoveel mogelijk gecombineerd met de bovenleidingmasten van de tram en bestaat uit moderne LED armaturen. De afvalbakken staan tegen de gevel of staan vrij in de ruimte, type Scheveningse afvalzuil.

Indicatief profiel

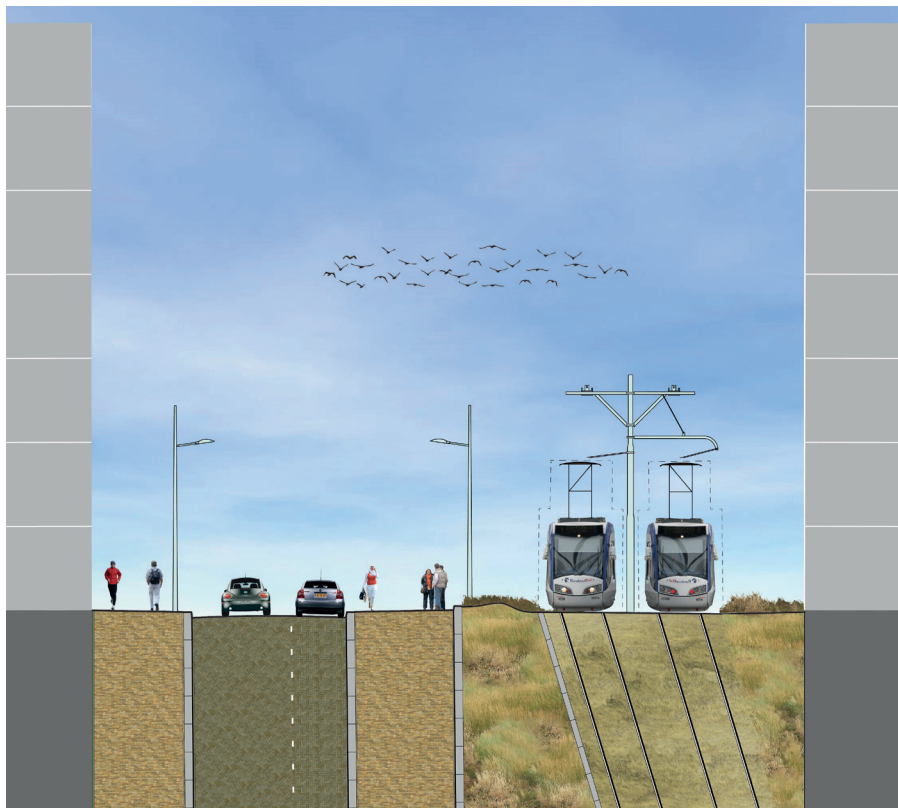
6.4 TOEGANGEN

Omschrijving

Deze brede straten (50 km/uur-regime) vormen de toegang tot de badplaats. Ze kennen rijbanen in zwart asfalt. De fietspaden bestaan uit rood asfalt (RAL 2009, oxide-rood).

De parkeervakken bestaan uit gebakken dikformaatklinkers, gestraat in elleboogverband. De trottoirs bestaan uit gebakken waalformaat-klinkers, gestraat in halfsteensverband. De trottoirband is 30cm breed. De banden hebben verschillende hulpstukken en toevoegingen zoals een schuine band, inritblokken, verlaagde en verhoogde banden.

De verlichting bestaat uit hoge conische lichtblauwe masten met moderne LED armaturen. De afvalbakken staan tegen de gevel of staan vrij in de ruimte, type Scheveningse afvalzuil.

Indicatief profiel

6.5 ERFTOEGANGSWEG

Omschrijving

Naast de wegen met een 50 km/uur-regime en voetgangersgebieden komen in Scheveningen Bad ook nog enkele straten voor met de functie van erftoegangsweg.

In deze straten met een 30-km/uur-regime bestaan de rijbaan en de parkeervakken uit dikformaat straatbaksteen. De rijbaan wordt gestraat in keperverband.

Om de snelheid van de auto's af te remmen liggen er sinusvormige drempels die worden meegestraat in dikformaat straatbaksteen.

De parkeervakken worden gescheiden van de rijbaan door een strekkenlaag met in één daarvan markering van verkeersstenen.

Het parkeervak is 2.00m breed en gestraat in elleboogverband. Standaard zit in de trottoirband de kolk voor de afwatering. Wanneer het hoogte-technisch gezien niet uitkomt om de afwatering in de band te doen kan er een straatkolk in het parkeervak worden geplaatst.

De trottoirs bestaan uit gebakken waalformaat-klinkers, gestraat in halfsteensverband. De trottoirband is 30cm breed. De uitrit wordt gemarkeerd door een symbooltegel langs de rijbaan.

De bochten worden voorzien van 'oren', naar gelang de parkeerdruk kunnen daar anti-parkeerpalen op geplaatst worden van het type 'DKG'.

De verlichting bestaat standaard uit conische, lichtblauwe masten van 6 meter hoogte, voorzien van een modern LED armatuur.

Helm, Ammophila arenaria (L.), is hét gras uit de Grassenfamilie (Poaceae) dat door zijn lange en uitgebreide wortelstelsel in staat is duinzand vast te houden. Het is een pollenvormende pioniersoort die belangrijk is bij de vorming van duinen. De plant produceert lange wortelstokken, vooral in verticale richting die zich naar boven toe ook kunnen vertakken. Waar deze wortelstokken met licht in aanraking komen ontstaat een nieuwe plant. De wortels zoeken in de diepte het zoet water op dat zich in de zoetwaterlens bevindt in de duinen enige meters onder de duintop, maar boven het zoutwatergedeelte in de zandbodem die onder invloed staat van de zeewaterspiegel.

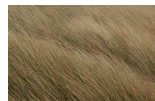
Het is niet het eerste gras dat zich op het strand kan vestigen. Die eer is weggelegd voor Biestarwegras, maar Helm volgt op Biestarwegras in de successie, als de primaire duintjes zo hoog geworden zijn dat zich uit invallend regenwater de zoetwaterlens in het duin kan gaan vormen.

Omdat de duinen essentieel zijn voor de bescherming van Nederland en België tegen de zee, wordt er langs de kust veel Helm aangeplant. Dit gebeurt ook elders op de wereld bijvoorbeeld in Australië.

Helm is goed aangepast aan het vaak droge milieu, waarin de soort gedijt en heeft kenmerken die we bij xerofyten, dat zijn droogteplanten, aantreffen. Zo is de tot 50 cm lange bladschijf opgerold waardoor het oppervlak waarover verdamping plaats vindt, minder is. Deze ingerolde, bladeren hebben sterk uitspringende, dicht behaarde ribben. Alle haartjes zijn even lang. Enkel bij nat regenweer willen de bladschijven zich openen. De bladscheden overdekken elkaar. Op de overgang van bladscheden naar de bladschijf staat een tot 3 cm lang tongtje.

De plant wordt bovengronds 0,5-1,2 m hoog en bloeit in juni en juli met 7-22 cm lange dichte elliptische aarpluimen, die naar de top toe versmallen. De aartjes zijn 1-1,6 cm lang. Het onderste kroonkafje (lemma) is aan de voet omgeven met haren. Vlak onder de tweetandige top van het lemma zit een 0,2-0,8 mm lang uitsteeksel. De vrucht is een graanvrucht.

Ammophila arenaria
Helm(gras)

hoogte (cm):
50-120
Bloeiperiode:
jun-jul

Pioniersplant, belangrijk bij de vorming van de duinen
Groeit in dichte pollen

7 GROEN

De ligging van Den Haag aan zee brengt specifieke omstandigheden met zich mee voor het groen. Het zeeklimaat zorgt er namelijk voor dat veel bomen, struiken en vaste planten die elders worden gebruikt in de stad, niet overleven vlakbij of aan de zee.

In de eerste honderden meters vanaf de vloedlijn zijn weinig bomen te vinden, veel tuinen zien er kaal en sober uit.

Om het groene karakter van Den Haag ook aan zee gestalte te geven moeten dus soorten worden gekozen die goed zijn aangepast aan de harde omstandigheden: de droogte, de zilte lucht, de sterke wind en de zanderige voedselarme bodem. Het zout dat door de zeewind aangevoerd wordt zorgt er voor dat ze sneller gaan uitdrogen. De stevige zuid-westen wind heeft ook een effect op de vorm en groei van de kruin van een boom. Kustplanten dienen over een stevig wortelgestel te beschikken, zodat ze zich voldoende kunnen verankeren en bovendien op droge bodems voor de nodige wateropname kunnen zorgen.

Rond kruispunten en oversteeken wordt de hoogte van de beplanting beperkt tot 0.80 m. i.v.m. het benodigde zicht.

In dit handboek wordt nader verkend welke soorten zich het best lenen voor het vergroenen van Scheveningen, en op welke wijze deze kunnen worden toegepast. Door de juiste plekken op deze manier te vergroenen, kan het groene karakter van Den Haag aan zee op een zeer karakteristieke manier worden versterkt.

Pinus sylvestris
Vliegeden / grove den

hoogte (m):
10-30
Bloeiperiode:
onopvallend

Piramidale kroon, later grillig
parasolvormig. Schors oranjebruin,
later grijsbruin, afschilferend.
Zeewindbestendig.
Droge voedselarme grond

Ulmus x hollandica
Hollandse iep

hoogte (m):
20-35
Bloeiperiode:
onopvallend

Mooi losse kroon, zeer goed
bestand tegen zeewind, maar ook
zeer gevoelig voor iepenziekte.
Spaarzaam gebruiken, niet als
laanbeplanting.

Acer pseudoplatanus 'Erectum'
Gewone esdoorn
'Erectum'

hoogte (m):
20-25
Bloeiperiode:
onopvallend

Zeer gemakkelijke boom in
onderhoud. Jonge bomen zuilvor-
mig, op latere leeftijd worden ze
breder. Diepwortelend. Wind- en
zeewindbestendig.

Populus alba
Witte abeel

hoogte (m):
15-20
Bloeiperiode:
onopvallend

Losse, grillige kroon en krom
groeïende stam. Blad aan de on-
derzijde opvallend wit. Zeer goed
vertakkend wortelgestel. Bestand
tegen zeewind.

Quercus ilex
Steeneik

hoogte (m):
15-20
Bloeiperiode:
onopvallend

Groenblijvende, relatief kleine eik.
Kalkrijke, droge bodem.
Niet inheems

7.1 BOMEN

Direct aan de kust is het planten van bomen niet goed mogelijk. Wat verder weg, en door bebouwing beschermt tegen de wind, kunnen op bescheiden schaal bomen geplant worden.

Het traditionele beeld van een hoog opgaande statige laanbeplanting van één soort is echter in Scheveningen Bad niet realistisch.

Bomen kunnen daarom alleen op beschutte locaties en het best in kleine groepen en in een gevarieerde soortensamenstelling toegepast worden. Dit zorgt voor onderlinge beschutting, en minimaliseert de kans dat alle bomen tegelijk uitvallen.

Ook verdient jonge aanplant de voorkeur, zo kunnen bomen zich beter aanpassen aan de lokale omstandigheden.

Rosa rugosa
Rimpelroos

hoogte (cm):
180-200
Bloeiperiode:
mei-jun
roze

Stekelige stengels en gerimpeld blad. Aangenaam ruikende bloemen. Zeewindbestendige Vakplanting.

Hippophae rhamnoides
Duindoorn

hoogte (cm):
200-300
Bloeiperiode:
april-mei

Grijsgroen blad en stekels, na de bloei oranje bessen. Komt van nature in de duinen voor.

Elaeagnus angustifolia
Olijfwilg

hoogte (cm):
300-500
Bloeiperiode:
mei-juni
zilvergeel

Grote struik of kleine boom voor kalkrijke zandgrond, liefst droog. Goed windbestendig, geschikt voor kustgebied

Tamarix ramosissima 'Pink Cascade'
Tamariks

hoogte (cm):
250-300
Bloeiperiode:
apr-mei
roze

Grote struik of kleine boom met opvallende bloeiwijze. Verdraagt droogte en zeewind goed.

Rosa pimpinellifolia
Duinroos

hoogte (cm):
80-200
Bloeiperiode:
mei-jun

De takken zijn bezet met zeer veel rechte stekels. De rozenbottels bevatten veel vitamine C. Droge schrale kalkhoudende zandgrond.

7.2 HEESTERS

Deze deels inheemse heesters zijn vooral geschikt voor bredere groenstroken (minimaal 5 meter) met een landschappelijk karakter. De meeste soorten worden relatief groot.

Armeria maritima
Engels gras / Strandkruid

hoogte (cm):
10-20
Bloeiperiode:
jun-jul
roze

Zoutminnend
Bolle bloeiwijze, grijsgroen blad
wat een grasachtig uiterlijk heeft
Tuinachtige sfeer

Calamagrostis x acutiflora
'Karl Foerster'
Struisriet

hoogte (cm):
175
Bloeiperiode:
jun-aug

Beige pluim, Vroeg uitlopend.
Planten op een plek waar wat
water komt (bv. onderaan duintje,
afwateringsplek)

Deschampsia cespitosa
'Goldschleier'
Ruwe smele

hoogte (cm):
100-120
Bloeiperiode:
jun-aug

Zon / halfschaduw. De bodem
moet voedselrijk en vochtou-
dend tot vochtig zijn.
Woekert niet of nauwelijks.

Koeleria glauca
Fakkelgras

hoogte (cm):
30-40
Bloeiperiode:
jun-jul

Vormt dichte pollen. De stand-
plaats dient zonnig te zijn.

Panicum virgatum
'Dallas Blue'
Gierstgras

hoogte (cm):
120-150
Bloeiperiode:
herfst

Verdraagt droogte
Roodachtig in de winter
Kan wat schaduw verdragen,
liever zon

Sporobolus heterolepis
Amerikaans prairiegras

hoogte (cm):
50-60
Bloeiperiode:
jul-sept

Langzaam groeiend en goed
tegen droogte bestand.
Volle zon, goede grond.

Stipa gigantea
Straalhaver / Reuzenvedergras

hoogte (cm):
60-100
Bloeiperiode:
jun-aug

Grote, grijsgroene pollen
Transparant beeld
Verdraagt droge en winderige
omstandigheden en kustge-
bieden

Stipa tenuissima
Vedergras

hoogte (cm):
40-50
Bloeiperiode:
jul-aug

Wolkachtige pollen
Mooi in zon en wind
Kortlevend, maar zaait
zichzelf uit

7.3 GRASSEN

Bij de aanleg van de boulevard is voor het groen teruggegrepen naar de meest voorkomende plant aan zee: Helm of Helmgras. Deze plant is een echte pioniersplant die alle bovengenoemde omstandigheden kan doorstaan. In esthetische zin vormt het een verbinding met de duinen.

Helm is vooral geschikt voor de zeereep, waar elke andere soort het laat afweten en stuivend zand juist een pré is. Meer landinwaarts zijn andere grassen meer geschikt. De lange in de wind wuivende halmen, zeer kenmerkend voor helmgrassen en andere (sier)grassen compenseren op bijzondere wijze het gemis aan de traditionele groenvoorzieningen, zoals bomen en struiken.

Vanwege de benodigde ruimte om deze grassen te laten groeien komen vooral de bredere hoofdwegen in Scheveningen hiervoor in aanmerking. Deze wegen hebben midden - of zijbermen van voldoende breedte. Deze wegen vormen ook vaak de entree tot de badplaats, en vormen daarmee het visitekaartje voor Den Haag aan Zee.

Crambe maritima
Zeekool

Hoogte (cm):
40-70
Bloeiperiode:
mei-jul
wit

Zoutminnende vaste plant die vooral in Europa langs de kustlijn voorkomt en eetbaar is.

Centranthus ruber
Spoorbloem

Hoogte (cm):
50-70
Bloeiperiode:
jun-juli
roze

Zonnige, droge standplaats

Eryngium planum
Kruisdistel

Hoogte (cm):
80-100
Bloeiperiode:
jul-aug
blauw

Zonnige, droge standplaats,
kalkminnend

Achillea
'Moonshine'
Duizendblad

Hoogte (cm):
60-70
Bloeiperiode:
jul-aug
lichtgeel

Zonnige vochthoudende kalkrijke tuingrond. Het grijsgroene blad blijft in de winter zichtbaar.

Salvia pratensis
'Indigo'
Veldsalie

Hoogte (cm):
50-60
Bloeiperiode:
jun-aug
violetblauw

Droge, zonnige standplaats op kalkrijke grond.
Zeer rijk bloeiend.

Sedum telephium
Hemelsleutel

Hoogte (cm):
40-50
Bloeiperiode:
aug-okt

Vetplant voor vochtige voedselrijke zandige bermen. Halfschaduw

Agastache rugosa
Anijsnetel

Hoogte (cm):
60-80
Bloeiperiode:
jul-sept

Aromatische sterke borderplant.
Zonnige standplaats.

Verbena bonariensis
IJzerhard

hoogte (cm):
100-140
Bloeiperiode:
jul-sept

Tweejarig, maar zaait zichzelf makkelijk uit.
Volle zon, goede tuingrond.

7.4 VASTE PLANTEN & BOLLEN

Daar waar meer sierwaarde gewenst is kunnen de grassen gecombineerd worden met vaste planten en bollen.

**Artemisia
absinthium**
Absintalsem

hoogte (cm):
50-80
Bloeiperiode:
jul-sept
geelgroen

Sterk ruikende struik.
De bladeren zijn harig en diep
ingesneden, zilverachtig grijs.

Ratibida pinnata
Prairiekegelbloem

hoogte (cm):
120-160
Bloeiperiode:
jul-sept
geel

Zon en goed doorlatende,
matig vruchtbare, bijna droge
grond. Ze wortelen heel diep.

**Verbascum
thapsus**
Koningskaars

hoogte (cm):
80-200
Bloeiperiode:
jul-okt
lichtgeel

Tweejarig
Zonnige, open plaatsen, op
droge goed doorlatende grond

Sedum acre
Muurpeper

hoogte (cm):
5-25
Bloeiperiode:
jun-aug
geel

Zonnige, open plaatsen (pio-
nier) op droge, voedselarme
tot matig voedselrijke, meestal
kalkrijke zandgrond en stenige
plaatsen. Verdraagt enig zout.

Sedum album
Wit vetkruid

hoogte (cm):
15-20
Bloeiperiode:
jun-jul
wit-lichtroze

Open, droge, voedselarme,
meestal stenige plaatsen, ook
in bermen.

**Allium
sphaerocephalon**
Kogellook

hoogte (cm):
50-75
Bloeiperiode:
aug-sept
roodpaars

Bolgewas.
Zonnige, voedselrijke stand-
plaatsen.
Bloeit meerdere jaren.

Carnassia cusickii
Prairielelie

hoogte (cm):
60-90
Bloeiperiode:
mei-jun
lichtblauw

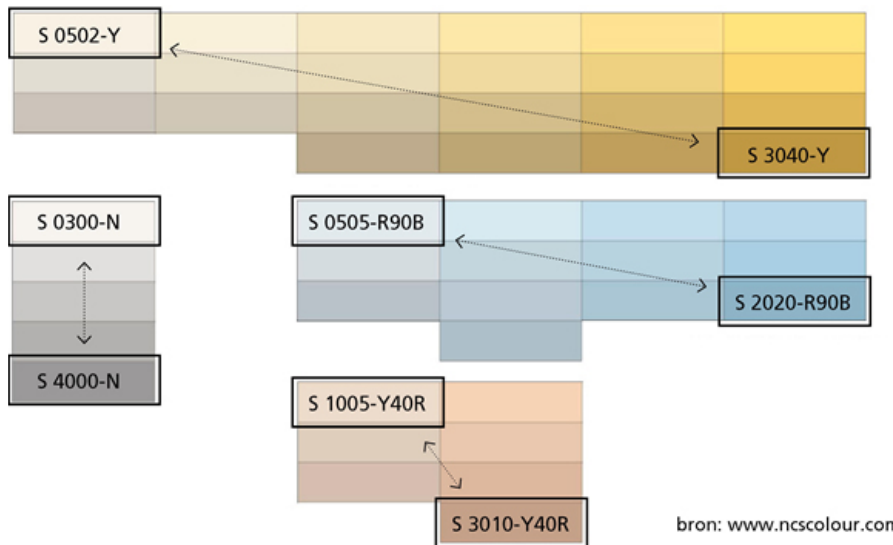
Bolgewas, zeer geschikt voor
bloemenweiden en combi-
naties met vaste planten en
grassen.
Verdraagt droogte.

Narcissus poeticus
Dichtersnarcis

hoogte (cm):
30-60
Bloeiperiode:
mei
wit

Laat bloeiende narcis, heerlijk
geurend.
Vochthoudende voedselrijke
bodem op een zonnige plek.

8 KLEUREN

Karakteristiek voor de bebouwing van Scheveningen Bad zijn de overheersende lichte kleuren geel, betongrijs, glas en de vele witte accenten. Deze kleuren vormen ook de basis van het kleurenpalet dat in de openbare ruimte wordt gebruikt, en sluiten aan bij de gebruikte kleuren op de Zuidelijke Boulevard naar het ontwerp van Morales.

Dit kleurenpalet is gedefinieerd in de NCS codering. Per kleurgroep is aangegeven wat de uiterste waarden zijn. De kleurenpaletten laten de bandbreedte zien. Accenten kunnen een donkerder tint krijgen of een geheel afwijkende kleur. Deze kleuren zijn niet vastgelegd.

Voor vrijwel alle verzinkte en gecoate metalen objecten (afvalbakken, lichtmasten, palen etc.) wordt één van de kleuren uit het lichtblauwe palet als standaard gebruikt: **NCS S 0510-R90B**

Alleen op de Boulevard worden voor sommige van deze objecten ook een aantal specifieke kleurvariaties toegepast. Deze zijn gebaseerd op verschillende lijnen en groeperingen van bij elkaar geplaatste elementen, waarbij de regel geldt: hoe dichter bij zee, hoe blauwer de kleur. Deze kleurvariaties zijn hiernaast gespecificeerd, en alleen van toepassing op de Boulevard.

Dit kleurenpalet is ook van toepassing op de bestratingselementen en constructieve elementen zoals trappen en muren. Omdat de kleuren hiervan minder nauwkeurig zijn te realiseren, zal hiervoor altijd met voorbeeldmonsters en een nauwkeurige beoordeling van de te leveren kleur moeten worden gewerkt.

NCS S 0510-R90B	NCS S 0515-B	NCS S 1020-B
<i>Heel Scheveningen Bad</i>	<i>Alleen Boulevard</i>	<i>Alleen Boulevard</i>

- Lichtmasten rijbaan
- Verlichting beeldentuin e.o.
- Parkeerautomaten
- Hekwerken en leuningen
- Lage verlichting doorsteken
- Antiparkeerpaal DKG
- Afvalbakken
- Éénarmige Boulevardmast (AZO)
- Bruggen Boulevard
- Biesieklette Boulevard (Korreling)
- 3-armige lichtmast (AZO)
- Afvalbakken op de Boulevard
- Banken type 2
- Kiosken
- Hekwerk strandmuur